

Capitolul I

Legalitatea căii de atac

(art. 457 C. pr. civ.)

1. Contract de achiziție publică. Novație prin schimbare de creditor. Calea de atac a apelului greșit indicată în hotărârea de primă instanță. Consecințe juridice. Remediu

O.U.G. nr. 34/2006, art. 287¹⁶

Codul de procedură civilă, art. 457 alin. (3), (4)

În ipoteza în care prima instanță indică greșit calea de atac, iar partea exercită această cale de atac neprevăzută de lege, dar indicată de prima instanță, instanța de control judiciar va respinge calea de atac ca inadmisibilă.

Numai în alte ipoteze decât cea privind menționarea inexactă a căii de atac de către prima instanță și exercitarea acestei căi de atac neprevăzute de lege, dar exercitate în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul hotărârii cu privire la calea de atac, ar putea fi recalificată calea de atac, în raport cu dispozițiile alin. (4) al art. 457 C. pr. civ. O interpretare contrară acestor prevederi legale, în sensul că o recalificare a căii de atac ar fi permisă și în ipoteza descrisă de alin. (3), ar duce la lipsirea de conținut a acestui text de lege sau cel puțin la o aplicare arbitrară a acestuia, în funcție de aprecierea subiectivă a instanței de control judiciar.

➡ *Curtea de Apel Cluj, Secția a III-a de contencios administrativ și fiscal, Decizia nr. 13 din 11 februarie 2016*

Prin Sentința civilă nr. 3875 din 30.09.2015 pronunțată în dosarul nr. .../2015 al Tribunalului Maramureș, au fost respinse excepțiile invocate

de pârâta SC E., prin administrator judiciar T.R. SPRL - FILIALA BUCUREȘTI, privind: lipsa capacității procesuale a reclamantului Consiliul Local al orașului Borșa, lipsa capacității și calității procesuale pasive a pârâtei SC E. SA, inadmisibilitatea și lipsa de interes.

A fost respinsă cererea de intervenție formulată de orașul Borșa, reprezentată prin primar, în contradictoriu cu SC U. SRL, SC E. SA, prin administrator judiciar T.R. SPRL - FILIALA BUCUREȘTI.

A fost admisă acțiunea formulată de Consiliul Local al orașului Borșa în contradictoriu cu pârâții SC U. SRL, SC E. SA, prin administrator judiciar T.R. SPRL – FILIALA BUCUREȘTI, și, în consecință, s-a constatat nulitatea absolută a contractului de novație prin schimbare de creditor încheiat între reclamantul Consiliul Local Borșa, în calitate de autoritate contractantă și pârâtele SC U. SRL și SC E. SA.

Împotriva acestei sentințe a declarat apel pârâta E. SA, în insolvență, prin lichidator judiciar T.R. SPRL - FILIALA BUCUREȘTI, solicitând anularea sentinței și trimiterea cauzei spre rejudecare primei instanțe.

Analizând cu prioritate excepția de inadmisibilitate invocată din oficiu, instanța de apel apreciază că aceasta este întemeiată, pentru următoarele considerente:

Obiectul cererii de chemare în judecată îl constituie constatarea nulității absolute a contractului de novație prin schimbare de creditor, privind contractul de achiziție publică nr. 8636/2008.

Procedura de soluționare a acestui litigiu este, așadar, guvernată de prevederile art. 286-288¹ din O.U.G. nr. 34/2006, așa cum a reținut și prima instanță.

Calea de atac în această materie este reglementată de art. 287¹⁶ din O.U.G. nr. 34/2006.

Prin decizia nr. 20/2015, pronunțată de către ICCJ în procedura recursului în interesul legii, s-a stabilit că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 287¹⁶ din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 34/2006 privind atribuirea contractelor de achiziție publică, a contractelor de concesiune de lucrări publice și a contractelor de concesiune de servicii, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 337/2006, cu modi-

ficările și completările ulterioare, hotărârea pronunțată de către secția de contencios administrativ a tribunalului în procesele și cererile privind acordarea despăgubirilor pentru repararea prejudiciilor cauzate în cadrul procedurii de atribuire, precum și cele privind executarea, nulitatea, anularea, rezoluțiunea, rezilierea sau denunțarea unilaterală a contractelor de achiziție publică poate fi atacată numai cu recurs.

În speță, în aplicarea aceluiași text de lege, calea de atac a fost indicată de către prima instanță ca fiind apelul, mențiune inexactă prin raportare la prevederile art. 287¹⁶ din O.U.G. nr. 34/2006, așa cum acestea au fost interpretate prin decizia sus-menționată.

Potrivit art. 457 alin. (3) C. pr. civ., dacă instanța respinge ca inadmisibilă calea de atac neprevăzută de lege, exercitată de partea interesată în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul hotărârii cu privire la calea de atac, hotărârea pronunțată de instanța de control judiciar va fi comunicată, din oficiu, tuturor părților care au luat parte la judecata în care s-a pronunțat hotărârea atacată. De la data comunicării, începe să curgă, dacă este cazul, termenul pentru exercitarea căii de atac prevăzute de lege.

Potrivit alin. (4) al aceluiași text de lege, atunci când instanța dispune recalificarea căii de atac, de la data pronunțării încheierii, pentru părțile prezente, sau de la data comunicării încheierii, pentru părțile care au lipsit, va curge un nou termen pentru declararea sau, după caz, motivarea căii de atac prevăzute de lege.

Din interpretarea coroborată a celor două alineate ale art. 457 C. pr. civ. rezultă că, în ipoteza în care prima instanță indică greșit calea de atac, iar partea exercită această cale de atac neprevăzută de lege, dar indicată de prima instanță, instanța de control judiciar va respinge calea de atac ca inadmisibilă.

În alte ipoteze decât aceea privind menționarea inexactă a căii de atac de către prima instanță și exercitarea acestei căi de atac neprevăzute de lege, dar exercitate în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul hotărârii, cu privire la calea de atac, se poate aplica alin. (4) al art. 457 C. pr. civ. și se poate recalifica calea de atac.

O interpretare contrară a acestor prevederi legale, în sensul că o recalificare a căii de atac ar fi permisă și în ipoteza descrisă de alin. (3), ar duce la lipsirea de conținut a acestui text de lege sau cel puțin la o aplicare arbitrară a acestuia, în funcție de aprecierea subiectivă a instanței de control judiciar, ceea ce, evident, nu poate fi acceptat, raportat la principiul de interpretare conform căruia un text de lege se interpretează în sensul în care produce un efect juridic, iar nu în sensul în care nu produce niciun efect juridic. Totodată, este exclus ca legiuitorul să fi permis arbitrarul în aplicarea aceluiași prevederi legale.

În concluzie, în speță, conform art. 287¹⁶ din O.U.G. nr. 34/2006, calea de atac este recursul.

Prima instanță a indicat în mod inexact calea de atac ca fiind apelul.

Reclamanta a exercitat calea de atac a apelului, cale de atac neprevăzută de lege, în considerarea mențiunii inexacte din cuprinsul hotărârii apelate, ipoteză ce se încadrează în prevederile alin. (3) al art. 457 C. pr. civ.

Din aceste considerente, rezultă că în speță sunt aplicabile prevederile art. 457 alin. (3) C. pr. civ., iar nu cele ale alin. (4) din același text legal, astfel că, în temeiul art. 457 alin. (3) C. pr. civ., Curtea apreciază că excepția de inadmisibilitate este întemeiată și, pe cale de consecință, respinge ca inadmisibil apelul declarat în cauză.

Indiscutabil, în aplicarea aceluiași prevederi legale, reclamanta apelantă va putea exercita calea de atac a recursului de la data comunicării prezentei decizii, mențiunea din dispozitivul prezentei decizii în sensul menținerii hotărârii primei instanțe fiind raportată exclusiv la soluția dată apelului.

Capitolul II

Obiectul apelului (art. 466 C. pr. civ.)

2. Obiectul apelului principal. Judecata în primă instanță realizată înaintea judecătoriei

Codul de procedură civilă, art. 94 pct. 1 lit. k), art. 466 alin. (3)

Într-un proces judecat în primă instanță la nivel de judecătorie, hotărârea primei instanțe poate fi atacată cu apel, acesta intrând în competența tribunalului, fără însă ca împotriva deciziei prin care tribunalul soluționează apelul să se mai poată declara recurs. Dacă totuși această cale de atac este exercitată, ea trebuie respinsă ca inadmisibilă, căci legea nu o recunoaște.

În prezentul proces, judecata în primă instanță s-a realizat înaintea judecătoriei, elementul procesual care a condus la atribuirea competenței în favoarea acestei instanțe fiind acela că, potrivit precizărilor făcute de către reclamantă la solicitarea instanței de judecată, valoarea obiectului cererii de chemare în judecată era de 130.000 lei.

Niciuna dintre părțile cauzei nu a invocat necompetența materială a judecătoriei, achiesând implicit la declarația de competență a instanței, aceasta cu atât mai mult cu cât, în rigoarea prevederilor art. 130 alin. (2) C. pr. civ., necompetența materială trebuie invocată de părți sau de către judecător la primul termen la care părțile sunt legal citate în fața primei instanțe.

↳ Curtea de Apel Cluj, Secția I civilă, Decizia nr. 379/R
din 1 septembrie 2015

Prin sentința civilă nr. 7044 din 3 iulie 2014 a Judecătoriei Cluj-Napoca, pronunțată în dosarul nr. .../2013, acțiunea reclamantei a

fost respinsă pentru existența autorității de lucru judecat. Se reține faptul că, prin cererea de chemare în judecată înregistrată la Judecătoria Cluj-Napoca, reclamanta Universitatea B. i-a chemat în judecată pe pârâții C.M., N.N., SC U. SA și Statul Român, prin Ministerul Finanțelor Publice, solicitând: să se constate nulitatea absolută parțială a certificatului de moștenitor nr. 101/03.10.2013, emis de Notarul Public ..., în ceea ce privește cota de $\frac{1}{2}$ parte din imobilul situat în Cluj-Napoca, str. ... nr. 24163, A+1, nr. top. 21592/2/3, ce constă în grădină în suprafață de 348 stj.p.; să se anuleze înscrierea de sub B 2, 3 și 4 din c.f. nr. 24163 a terenului cu nr. top. 21592/2/3; să se rectifice cartea funciară nr. 24163 Cluj-Napoca, în sensul operării în aceasta a măsurii exproprierii terenului în suprafață de 348 stj.p., în baza Decretului de expropriere nr. 999/31.12.1962; să se rectifice cartea funciară nr. 24163 Cluj-Napoca, în sensul menționării transferului terenului în suprafață de 348 stj.p. în c.f. nr. 126040, sub A+2, ca urmare a intabulării dreptului de proprietate asupra acestei suprafețe de teren în favoarea SC U. SA, și sistarea acestei cărți funciare; să se rectifice în c.f. nr. 126040 Cluj-Napoca, A+2, suprafața de teren, în sensul înscrierii celei corecte de 1250 mp, în loc de 30 mp; să se înscrie dreptul de proprietate al reclamantei asupra suprafeței de 1250 mp teren, înscris în c.f. nr. 126040 de sub A+2, cu nr. top. 21592/3, în baza contractului de vânzare-cumpărare încheiat în formă autentică cu pârâta de rândul 2; să se dispună obligarea pârâtelor la plata cheltuielilor de judecată în cazul în care se opun admiterii prezentei cereri.

Împotriva acestei sentințe reclamanta a declarat apel, respins ca nefondat prin decizia civilă nr. 123 din 10 februarie 2015 a Tribunalului Cluj. Prin aceeași decizie a fost respins și apelul incident declarat împotriva sentinței de pârâtele N.N. și C.M.

Împotriva acestei decizii a declarat recurs reclamanta Universitatea B., solicitând casarea ei și trimiterea cauzei pentru rejudecare pe fond la Tribunalul Cluj.

Cu privire la calea de atac exercitată, Curtea are în vedere următoarele:

Potrivit dispozițiilor art. XVIII alin. (2) din Legea nr. 2/2013, în procesele pornite începând cu data intrării în vigoare a prezentei legi și

până la data de 31 decembrie 2015 (în prezent, 2018 – n.n.) nu sunt supuse recursului hotărârile pronunțate în cererile prevăzute la art. 94 pct. 1 lit. a)-i) [în prezent a)-j)], ca urmare a renumerotării Codului de procedură civilă] din Legea nr. 134/2010 privind Codul de procedură civilă republicată, în cele privind navigația civilă și activitatea în porturi, conflictele de muncă și de asigurări sociale, în materie de expropriere, în cererile privind repararea prejudiciilor cauzate de erori judiciare, precum și în alte cereri evaluabile în bani în valoare de până la 1.000.000 lei inclusiv. De asemenea, în aceste procese nu sunt supuse recursului hotărârile date de instanțele de apel în cazurile în care legea prevede că hotărârile de primă instanță sunt supuse numai apelului.

Potrivit dispozițiilor art. 483 alin. (3) C. pr. civ., recursul urmărește să supună Înaltei Curți de Casație și Justiție examinarea, în condițiile legii, a conformității hotărârii atacate cu regulile de drept aplicabile, în vreme ce, potrivit dispozițiilor alin. (4) al aceluiași articol, în cazurile anume prevăzute de lege, recursul se soluționează de către instanța ierarhic superioară celei care a pronunțat hotărârea atacată, dispozițiile alin. (3) aplicându-se în mod corespunzător.

Sunt de avut în vedere și dispozițiile art. 483 alin. (1) C. pr. civ., potrivit cărora hotărârile date în apel, cele date, potrivit legii, fără drept de apel, precum și alte hotărâri în cazurile expres prevăzute de lege sunt supuse recursului.

În fine, prezenta Curte mai observă că, potrivit prevederilor art. 97 pct. 1 C. pr. civ., privitoare la competența materială a Înaltei Curți de Casație și Justiție, instanța supremă judecă recursurile declarate împotriva hotărârilor curților de apel, precum și a altor hotărâri, în cazurile prevăzute de lege.

În sensul dispozițiilor legale mai sus evocate, este de considerat că Înalta Curte de Casație și Justiție se află înzestrată cu plenitudine de competență în ceea ce privește judecarea recursurilor, fiind de excepție situațiile în care altor categorii de instanțe (tribunale și curți de apel) legea le recunoaște prerogativa de a judeca recursuri. Aceste din urmă situații trebuie să fie menționate expres de lege, în caz contrar fiind de avut în